JUKO ry

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Asiantuntijakuuleminen 11.10.2017 klo 9.30

Hallituksen esitys HE 102/2017 vp eduskunnalle laiksi talous- ja velkaneuvonnasta

JUKO ry pitää hallituksen esityksen tavoitteita kannatettavina ja sisältöä perusteltuina. JUKO ry kannattaa kokonaisuudessaan tätä hallituksen esitystä, mutta haluaa tässä tuoda esille muutamia huomioon otettavia seikkoja.

Ostopalvelutoiminta

JUKO ry on huolissaan siitä, että lakiin sisällytetään mahdollisuus edelleen tuottaa talous- ja velkaneuvontapalveluita ostopalvelusopimusten turvin. Lakimuutoksen yhtenä tavoitteena on palveluiden riittävä ja tasalaatuinen saatavuus samoin kuin palkkauksen yhtenäisyys. Jos palveluita tuotetaan ostopalveluiden turvin vähäistä suuremmassa määrin on pelkona, että näitä tavoitteita ei saavuteta.

Tällä hetkellä kuntien maksama osuus talous- ja velkaneuvonnasta on 3,1 miljoonaa euroa, joka 36 % kokonaiskustannuksista. Jos palveluita tulevaisuudessa ostettaisiin siten, että maksettava korvaus ei kata palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia on pelkona, että se johtaa palkkadiskriminaatioon, jota ei voida pitää hyväksyttävänä samoin kuin siihen, että palvelun tuottajalla on oikeus teettää talous- ja velkaneuvojalla myös muita tehtäviä ja se vaarantaa palveluiden tasalaatuisen saatavuuden.

Ostopalvelut tulisi sallia vain erityisen syyn vuoksi, joita voivat olla esimerkiksi palveluiden alueellisen saatavuuden turvaaminen.

Palkkaus

Suuri epäkohta talous- ja velkaneuvojien palkkauksen osalta on ollut palkkauksen suuri alueellinen vaihtelevuus. Talous- ja velkaneuvojan saama peruspalkka saman AVI-alueen sisällä on saattanut poiketa jopa 30 % samaa työtä naapurikunnassa tekevän palkkauksesta. Tämä epäkohta on korjattava eikä palkkauksen epätasa-arvoisuutta tule sallia suosimalla ostopalveluiden runsasta käyttöä.

Mikäli jatkossa yhä useampi maksuohjelma tehdään velkaneuvonnassa, tietää se säästöjä myös valtion kustannuksiin. Vuonna 2014 valtio on maksanut 2,2 miljoonaa euroa selvittäjien palkkioita. Koituvat säästöt tulee ottaa huomioon resurssien mitoituksessa. Palkkauksen tulisi olla maksuohjelmien laatimista palkitsevaa. Tällä hetkellä maksuohjelmat laaditaan oman työn ohella ilman erillisitä korvausta. Mikäli velallisella on yli 15 velkaa maksaa yksi maksuohjelma valtiolle 844,20 euroa selvittäjän laatimana. Talous- ja velkaneuvojia tulisi kannustaa maksuohjelmien tekoon myös taloudellisten palkkioiden muodossa.

Savonlinnan etäpalveluyksikkö

Savonlinnan etäpalveluyksikön toiminta tulisi organisoida siten, että se tukee oikeusaputoimistoihin sijoitettujen talous- ja velkaneuvojien työtä eikä vie tarpeettomasti resursseja kenttätyöltä. Lisäksi tulisi varmistaa, että Savonlinnan etäpalveluyksiköstä on saatavilla palveluita sekä suomen että ruotsin kielellä.

Vaikutus oikeusaputoimistojen työmäärään

Arvioitaessa muutoksen vaikutusta oikeusaputoimistojen työmäärään tulee ottaa huomioon, että on paikkakuntia, joilla yhteistyö on tähänkin asti ollut tiivistä eli lausunnot, asiakkaan avustaminen suullisessa käsittelyssä ja valituksen tekeminen hovioikeuteen tai muutoksenhakuluvan pyytäminen korkeimmalta oikeudelta on tapahtunut oikeusaputoimiston kautta. Toisaalta on paljon ns. täyden palvelun talous- ja velkaneuvontayksiköitä, joissa asiakas ei ole juurikaan asioinut oikeusaputoimistosta, koska tarvittava apu lausumien kirjoittamiseen, asiakkaan avustamiseen suullisessa käsittelyssä ja

valitukset ovat tulleet talous- ja velkaneuvonnasta. Tämä tulee huomioida myös palkkausta käsiteltäessä.

JUKO ry